

Nr 69.

Av herr **Mäler**, om pension åt förra vagnstäderskan *Beda Maria Westin*.

Den 30 maj 1944 lämnade vagnstäderskan vid statens järnvägar fru Beda Maria Westin i Långsele sin tjänst därstädes på den grund att hon på grund av sjukdom — styrkt med läkarintyg — var urståndsatt att vidare kunna sköta sin tjänst som tillfällig vagnstäderska. Vid denna tidpunkt hade fru Westin varit tillfällig vagnstäderska i Långsele under loppet av 11 år. Enligt tillgängliga avlöningsuppgifter började hon nämligen anställningen år 1933. Enligt egen och av ett antal järnvägstjänstemän vitsordad uppgift hade fru Westin dessutom haft anställning hos statens järnvägar såsom rums- och barackstäderska under åren 1918, 1919 och 1920 samt sannolikt även under 1921.

Den 3 september 1944 anhöll fru Westin hos kungl. järnvägsstyrelsen om den pension, vartill hon med hänsyn till angiven tjänstetid kunde anses vara berättigad. Distriktschefen i Östersund förklarade sig i yttrande till järnvägsstyrelsen icke finna att fru Westin med hänsyn till sin tjänst vore berättigad vare sig till pension enligt kungl. kungörelsen den 30 juni 1942 eller till gratifikation enligt kungl. brev den 18 juni 1925. Den 24 november 1944 förklarade kungl. järnvägsstyrelsen att då sökanden icke enligt gällande bestämmelser kunde ifrågakomma till erhållande av vare sig pension eller därmed jämförligt understöd, hade järnvägsstyrelsen funnit ansökningen icke kunna föranleda någon styrelsens åtgärd.

Av handlingarna i ärendet framgår att fru Westin under sammanlagt åtminstone fjorton år innehaft tjänst hos statens järnvägar, även om denna tjänst tidvis varit ganska tillfällig. Att sistnämnda förhållande rått torde mindre bero på sökandens egna beslut, men i högre grad på järnvägens behov att till komplettering av ordinarie personals arbete ha ständig tillgång till arbetskraft, som vore beredd att med kort varsel när som helst inställa sig i arbetet. Den förmån för arbetsgivaren-staten, som ligger i detta, kan säkerligen icke anses uppvägas av de mycket blygsamma avlöningar fru Westin under årens lopp uppburit. Vid bedömningen av fru Westins anspråk på pension i någon form torde stor hänsyn böra tas till detta förhållande.

Vidare torde böra beaktas att fru Westin på sin tillfälliga anställning vid statens järnvägar haft att sörja icke blott för eget utan jämväl för sin

familjjs uppehälle. Det kan icke anses för rättskänslan tillfredsställande, att den som under ett strävsamt liv gjort en insats i ett statligt affärsföretag icke skall efter avgången beredas en pension, som står i förhållande till dels tjänstgöringstid, dels uppburna inkomster. Slutligen bör uppmärksammas, att då fru Westin vid 63 års ålder avgick från tjänsten, skedde det av den anledningen, att hennes hälsotillstånd icke medgav henne möjlighet att längre fortsätta arbetet. Hade sjukdomen icke tillstött, skulle fru Westin möjligen kunnat fortsätta så länge att hennes tjänstetid hade utan vidare berättigat henne till någon form av pension från statens järnvägar. Även detta måste anses stötande för rättskänslan, att en person, som vid obruten hälsa skulle kunnat uppnå pensionsrätt i sin sysselsättning, vid iråkad sjukdom skall mista denna rätt.

Det synes sålunda befogat, att fru Westin i en eller annan form beredes någon pension från statens järnvägar. Då järnvägsstyrelsen av utfärdade författningar ansett sig förhindrad att medgiva dylik pension, synes det ankomma på riksdagen att genom ett bifall till fru Westins framställning skipa rättvisa i detta fall.

Med återopande av det anförda får jag hemställa,

att riksdagen ville besluta att förra vagnstäderskan Beda Maria Westin i Långsele tilldelas en årlig pension, motsvarande vad enligt tjänsteår och uppburna avlöningar skulle ha tillkommit henne, därest kungl. kungörelsen den 30 juni 1942 varit tillämplig på henne.

Stockholm den 17 januari 1947.

Karl Mäler.